

1. Yleistä tietoa nuorisovaihdosta

Lions-nuorisovaihto on (16) 17-21 -vuotiaiden nuorten lyhytaikaista, pääsääntöisesti kesäaikana tapahtuvaa, eri maiden elämään ja kulttuuriin tutustuttavaa toimintaa. Se koostuu tyypillisesti perhejaksosta ja kansainvälisestä nuorisoleiristä, pelkästä leiristä tai pelkästä perhejaksosta. Vaihto voi tapahtua myös talviaikaan samoin periaattein.

Vaihdon kokonaisuudesta (perhe + leiri) on Euroopan maiden kesken tapahtuvassa vaihdossa noin kolme viikkoa ja eri maanosien välisissä vaihdoissa noin 4-5 viikkoa. Kansainväliset nuorisoleirit, joihin osallistuu nuoria useista maista, kestävät tyypillisesti 7-11 päivää. Lions-nuorisovaihtoon ei kuulu kouluopiskelu eikä ansiotyö. Nuorisovaihto on kahdensuuntaista.

2. Organisointi

2.1 Klubi ja nuorisovaihtoasiamies

Nuorisovaihto on lionsklubin aktiviteetti ja perustuu klubin päätökseen osallistua vaihtoon lähettämällä ja vastaanottamalla vaihtonuria. Jokaisen lionsnuorisovaihdon takana pitää olla klubin päätös. Muussa tapauksessa kyse ei ole lionsnuorisovaihdosta. Vaihto tapahtuu kansainvälisesti hyväksytyjen sääntöjen ja niiden perusteella laadittujen ohjeiden mukaisesti.

Nuorisovaihtoon osallistuvassa lionsklubissa voi olla nimetty nuorisovaihtoasiamies, joka vastaa nuorisovaihdon järjestämisestä ja edustaa klubia nuorisovaihtoasioissa. Muussa tapauksessa vaihdosta vastaa klubin presidentti.

2.2 Piiri ja nuorisovaihtokoordinaattori

Nuorisovaihdon kansallista ja kansainvälistä koordinoitua varten Suomessa on joka piiriin nimetty nuorisovaihtokoordinaattori (YCEC). Olisi suotavaa, että koordinaattori kokoaa itselleen toimintaryhmän (1-3) henkilöä, jonka toimintaa hän piirissä johtaa. Toimintaryhmän valinnassa on hyvä olla koko piirin alue huomioituna. Tarpeen vaatiessa työryhmän johtaja (YCED) toimii piirien (YCEC) varahenkilönä.

Leirien järjestämistä ja johtamista varten perustetaan erilliset leiriorganisaatiot. Muissa maissa on hyvin samankaltaiset järjestelmät. Leirit kiertävät piireittäin sovitussa järjestyksessä. Vuosittain voidaan pitää 2-5 leiriä. Myös erikoisleirit ovat mahdollisia, samoin leirit, joissa ei ole isäntäperhejaksoa lainkaan.

2.21 Greeteröinti eli saapuvien nuorten vastaanotto

Greeteröinnillä tarkoitetaan Suomeen tulevien nuorten opastusta, joka tapahtuu pääasiassa lentokentillä. Erityisesti tämä koskee Helsinki-Vantaan lentokenttää. Myös lähteille nuorille voidaan järjestää greeteröintiä.

Leirit ovat vastuussa omasta greeteröinnistään. Tavoitteena on, että samalle leirille tulevat nuoret saapuisivat samana päivänä, jolloin leiri voi lähettää kentälle oman greeterin tai sopia siitä erikseen toisen piirin kanssa samalla sopien kustannuksista. Kukin YCEC toimii omalla alueella greeteröinnistä vastuussa olevana henkilönä.

2.3 Suomen Lions-liitto ja työryhmän johtaja

Lions-liitossa on nuorisovaihdon työryhmän johtaja (YCED, 3-vuotinen tehtävä), jonka valitsee kuvernöörineuvosto liiton hallituksen esityksestä. Työryhmän johtaja vastaa nuorisovaihdosta Suomessa. Hän ja piirien nimeämät koordinaattorit hoitavat nuorisovaihdon kansainvälistä prosessia sekä tiedotuksen piirien klubeille.

Työryhmän johtaja sopii vuosittain vaihtosopimukset Suomen osalta. Hän edustaa liittoa ja nuorisovaihtoa liiton vuosikokouksessa sekä Lions Europa Forumissa. Liiton vuosikokouksessa hänen tehtäviinsä kuuluu nuorisovaihdon ”ständin” kokoaminen ja purkaminen sekä nuorisovaihdon esittely. EF:ssä hän neuvottelee ja allekirjoittaa maasopimuksen ja seuraavan kesän vaihtoa koskevan sopimuksen. Hänellä on mahdollisuus delegoida suomalaiselle kohdemaan koordinaattorille tehtävän hoito, mikäli sopimusta ei saada allekirjoitettua EF:ssä.

Hänen tehtäviinsä kuuluu myös YCEC-henkilöiden ja -leiriorganisaation koulutus ja opastus. Hän voi kerran vuodessa pitää yhden 1,5 päivän kokouksen, johon hän kutsuu piirien YCEC-henkilöt. Etäkokouksia pidetään tarvittaessa, noin yksi kokous/toimintakuukausi. Työryhmän johtaja vastaa nuorisovaihdon osalta liiton budjetoinnista, hyväksyy oman alansa laskut sekä on vastuussa työryhmän talousarvion toteutumisesta. Työryhmän johtaja sopii vuosittain, kuka toimii hänen varahenkilönään.

3. Kansainväliset säännöt ja muut ohjeet

Nuorisovaihdon perustana ovat kansainvälisen hallituksen päätökset ja ohjeet nuorisovaihdosta. On huomattava, että nuoret ovat koko matkan ajan Lions-ohjauksessa. Nuorisovaihtoon (ja mahdollisesti siihen liittyviin poikkeussopimuksiin) tarvitaan aina huoltajan kirjallinen suostumus riippumatta nuoren iästä.

Muutamia keskeisiä sääntöjä:

- Nuoren on sopeuduttava kohdemaan elämään ja tapoihin.
- Nuoren on tultava toimeen englannin tai kohdemaan kielellä.
- Nuorella on oltava matkavakuutus, myös vastuuvakuutus.
- Nuori ei saa kohdemaassaan tehdä luvatta omia matkoja ja hänen tulee vaihdon päätyttyä palata kotimaahansa, ellei asiasta ole kirjallisesti toisin sovittu ennen vaihtoa.
- Alkoholin ja tupakoinnin suhteen on noudatettava kohdemaan antamia ohjeita ja hakemuksesta ilmeneviä tietoja.
- Moottoriajoneuvojen kuljettaminen on vaihdon aikana kielletty.

Monissa maissa on joitakin omia, yleissäännöistä poikkeavia sääntöjä. Mm. ikärajat voivat olla erilaisia. Varsinkin leirien osalta ikähaarukka on usein alussa esitettyjä rajoja kapeampi. Nämä poikkeamat on hyvä selvittää jo hakuvaiheessa. Moniin kohdemiin vaaditaan 18 v. ikäraja, joka tarkoittaa, että nuoren on täytettävä tuo ikävaatimus ennen matkaa.

Vakuutukset: Sen lisäksi, että vaihtoon tulevilla nuorella on oltava matka- ja vastuuvakuutus, myös isäntäleiriorganisaatiolla (leirin vastuuhenkilöt, kotimaiset isäntänuoret) tulee olla tapaturma- ja vastuuvakuutus. Leiri voi ottaa vakuutuksen valitsemaltaan vakuutusyhtiöltä tai leiri voidaan liittää osaksi Lions-liiton järjestövuokutusta. Jälkimmäinen edellyttää, että joko leirin vastuuhenkilö tai liiton nuorisoleiri- ja nuorisovaihtojohdaja lähettää vakuutukseen tarvittavat tiedot vakuutusyhtiölle.

4. Hakeutuminen nuorisovaihtoon tai isäntäperheeksi

Hakeutuminen Suomesta lähtevään nuorisovaihtoon tai isäntäperheeksi Suomeen saapuvalla nuorelle tehdään aina paikallisen lionsklubin kautta. Hakulomakkeet ovat

saatavilla nuorisovaihdon kotisivuilta (lions.fi/nuorisovaihto). Hakuaika nuorisovaihtoon alkaa syksyllä toimintakauden alussa ja päättyy joulukuussa, yleensä 15.12. mennessä.

Lähettävä lionsklubi tukee useimmiten nuoren vaihtoa taloudellisesti. Tästä ei kuitenkaan ole mitään sääntöä, vaan se on aina sovittava erikseen nuoren, hänen perheensä ja kyseisen lionsklubin kanssa. Klubeissa voi olla erilaisia sääntöjä nuorisovaihtoon hyväksymiseksi ja vaihdon tukemiseksi, mm. sosiaalinen kriteeri hyväksyä vain nuoria, joilla ei muuten ole mahdollisuuksia matkustamiseen. Klubi maksaa kustakin lähtevästä nuoresta ns. reppumaksun, jonka Lions-liitto laskuttaa klubilta.

5. Vinkkejä isäntäperheiden löytämiseen ja nuorten sijoittamiseen

Klubien toivotaan etsivän aktiivisesti isäntäperheitä alueeltaan. Isäntäperhe voi sijaita myös sellaisen piirin alueella, jossa ei järjestetä leiriä. Isäntäperheitä tarvitaan vuosittain noin 30-50 perhettä/järjestettävä leiri, riippuen perhejakson ja leirin pituudesta.

- Hae perheitä sekä klubista että sen ulkopuolelta esim. koulujen kautta kielikylvyllä perustellen.
- Tarjoa kahta nuorta, jolloin heillä on seuraa ja vertaistukea toisistaan.
- Hyödynnä nykyisten ja entisten vaihto-oppilaiden perheet (aina on löytynyt).
- Käytä kaikki verkostosi sekä harrastus- että työasioissa, myös somesta löytyy perheitä.
- Järjestäkää yhdessä klubina ohjelmaa nuorelle, jottei se jää vain yhden perheen vastuulle.
- Hyödynnä lastesi ja lastenlastesi seura vaikkapa osa-aikaisen seuranpidon kautta.
- Voit jakaa isännyyden useammalle perheelle.
- Ota yhteyttä leoihin - missä asustaa klubisi lähin leo - ja kysy häneltä/heiltä, milloin nuoret voivat tulla seurustelemaan heidän kanssaan.
- Ota yhteyttä nuorisotoimeen: 4H, partiolaiset, kaupungin/kunnan nuorisotyöntekijä, seurakunnan nuorisotyöntekijä – he mielellään tapaavat kansainvälisiä vieraita.
- Perheitä haetaan koko vuoden aktiivisesti.

Toimintaohje on hyväksytty Lions-liiton hallituksen kokouksessa 17.10.2024.